

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bělotín, okres Přerov

753 64 Bělotín 2

Identifikátor školy: 650 044 215

Termín konání inspekce: 23. – 27. únor 2004

Čj.:	m4-1021/04-11071
Signatura:	km4zx146

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole (včetně školní družiny) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a mateřské škole v Bělotině vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu (školní rok 2003/2004)
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole ve vyučovacích předmětech český jazyk, anglický jazyk, fyzika, matematika, přírodopis, zeměpis, informatika vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu Základní škola, v mateřské škole a školní družině (školní rok 2003/2004)
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, v mateřské škole a školní družině k datu inspekce
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bělotín, okres Přerov je úplnou základní školou s devíti ročníky v jedenácti třídách. S účinností od 1. ledna 2003 je příspěvkovou organizací, sdružuje základní školu (ZŠ), mateřskou školu (MŠ) v Bělotině a Polomi, školní družinu (ŠD), školní jídelnu ZŠ a školní jídelnu MŠ. Má dvě oddělená pracoviště – školní jídelnu ZŠ a MŠ v Polomi.

Ve školním roce 2002/2003 navštěvovalo základní školu v 11 třídách 236 žáků. V letošním školním roce bylo ke dni 30. září zapsáno 239 žáků, ke dni inspekce 238 žáků. Stanovená kapacita školy (250 žáků) je využita z 95 %. Průměrná naplněnost činí necelých 22 žáků na třídu. Do školy dojíždějí žáci z pěti sousedních obcí. Do dvou tříd MŠ bylo v době inspekce zapsáno 43 dětí.

Výchovně-vzdělávací proces probíhá v základní škole podle učebního dokumentu Základní škola čj. 16 847/96-2, v mateřské škole vycházejí z Programu výchovné práce v jeslích a v mateřských školách, z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22 a využívají i program Zdravá mateřská škola čj. 17 147/95-24.

Z cizích jazyků je vyučován pouze anglický jazyk, pro výuku německého jazyka nemá škola vhodné personální podmínky.

Rada školy není zřízena, ve škole pracuje Sdružení rodičů.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces zajišťuje v základní škole a školní družině 18, v mateřské škole 3 pedagogičtí pracovníci. Většina splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, skladba úvazků zpravidla koresponduje s jejich aprobací či zaměřením. Dva vyučující ZŠ nemají požadované vzdělání, jedna ze dvou vychovatelek ŠD má kvalifikaci pro předškolní zařízení. Na organizování výchovně-vzdělávací práce ŠD se podílí další provozní zaměstnankyně, její zařazení jako pomocná vychovatelka není v souladu s právními předpisy. Výchovná poradkyně splňuje odborné a pedagogické předpoklady stanovené příslušnou vyhláškou.

Systém a metody řízení školy i učitelů je převážně založen na promyšlených postupech. Jejich funkčnost byla patrná i v průběhu inspekce zejména v základní škole. Pozitivně se projevila

v činnosti metodických orgánů, ve vedení nově přijatých učitelek, hospitační činnosti, přenosu informací uvnitř školy i v oblasti plánování lidských zdrojů.

Na řízení se podílí i učitelka pověřená vedením MŠ. Z kontroly pedagogické dokumentace a z pohospitačních rozhovorů vyplynulo, že sice vytváří prostor pro seberealizaci vyučujících, ale její odborné vedení je pouze na průměrné úrovni. Hospitační a kontrolní činnost je plánována v souladu s obecně stanovenými záměry předškolního zařízení. V přehledu výchovné práce jsou zaznamenávána data hospitací, projednávání závěrů však není nikde zdokumentováno. Využití poznatků z kontrolní a hospitační činnosti pro pozitivní ovlivňování další práce školy není ze zápisů z pedagogických rad ani jiných materiálů zřejmé.

Úroveň výchovy a vzdělávání hodnocených předmětů příznivě ovlivňuje činnost metodického sdružení a předmětových komisí, které se zabývají nejen organizačními záležitostmi pedagogického procesu, ale i metodickou a částečně evaluační problematikou. Systematický přístup se v průběhu inspekce projevil v úrovni jazykového vyučování (např. promyšlené uplatňování mezipředmětových vztahů, realizace miniprojektů, motivační prezentace žákovských prací ve vyučování, interiéru školy i na veřejnosti). Při orientaci na plnění specifických cílů hodnocených předmětů je částečně opomíjena orientace na obecné cíle realizovaného vzdělávacího programu Základní škola v oblasti aplikace výsledků vzdělávání žáků, a to v možnosti využívání vědomostí, dovedností a kompetencí, které má mít žák osvojeny v jednotlivých ročnících a při přechodu z nižšího na vyšší stupeň základní školy. Také hodnocení výsledků vzdělávání žáků je spíše orientováno na zvládnutí vědomostí. Uvedené nedostatky se v různé míře projeví v průběhu inspekce (viz kapitola Průběh a výsledek vzdělávání a výchovy).

Používaný systém kontrolní činnosti v základní škole podporuje zkvalitňování úrovně vzdělávání a výchovy hodnocených předmětů. Způsob realizace hospitační činnosti vytváří prostor pro vlastní zdokonalování práce jednotlivých učitelů a následně i rozvoj školy. Pouze ojediněle se vyskytla neochota ke změně stylu rutinní pedagogické práce, což se v průběhu inspekce nepříznivě projevilo v plošném přetěžování žáků 3. ročníku učivem nad rámec učebních osnov. Důsledkem byla i nevhodná klasifikace tohoto učiva bez uplatňování principu individuálního přístupu k žákům a nadměrná psychická zátěž s dopadem na psychohygienu práce.

Obnova pedagogického sboru probíhá plynule a v souladu s požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů hodnocených předmětů. Systematicky je podporován profesionální růst pedagogických pracovníků základní školy doplňováním potřebné kvalifikace institucionální formou, účastí učitelů na různých vzdělávacích akcích, odběrem odborných časopisů a doplňováním fondu učitelské knihovny. Výsledky osvojených dovedností v oblasti efektivního využívání počítačové techniky se pozitivně projeví v názorné výuce 1. ročníku nebo v činnosti žurnalistického kroužku (tvorba školního časopisu).

Vytvořené nástroje pedagogického řízení převážně slouží k řešení organizačních záležitostí a přenosu informací uvnitř školy. Pro účely hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců i práce metodických orgánů (s dopadem na zkvalitňování výchovně-vzdělávací činnosti) nejsou tyto nástroje systematicky využívány. Prvky sebehodnocení jsou uplatňovány jen u jednotlivých učitelů základní školy v rámci hospitační činnosti bez zpětnovazebního využití.

Personální podmínky mají celkově dobrou úroveň, rezervy byly zjištěny v řízení mateřské školy.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí ve dvou koridorem vzájemně propojených budovách. Jedna budova, ve které je umístěna jedna třída, učebna fyziky a chemie, obě oddělení školní družiny a mateřská škola byla v době inspekce těsně před zahájením rozsáhlé rekonstrukce. K dispozici je kromě 11 kmenových tříd 5 odborných učeben pro výuku fyziky a chemie, hudební výchovy, cizích jazyků, pracovních činností, výpočetní techniky s novým počítačovým vybavením získaným v rámci projektu Internet do škol. Prostorné třídy v rekonstruované budově jsou vybaveny odpovídajícím žákovským nábytkem, prostředí je funkčně a esteticky upraveno s využitím prací žáků a řadou výukových materiálů. Učebna fyziky a chemie má potřebné technické vybavení. Pro jazykové vyučování jsou ve škole vytvořeny příznivé materiální podmínky. Výuku českého jazyka i cizích jazyků pozitivně ovlivňuje vybudované prostorové zázemí i vybavení školy názornými pomůckami, audiovizuální a počítačovou technikou, jednotnými řadami vhodných učebnic, slovníky i cizojazyčnými časopisy a výukovým softwarem. Stagnuje obnova dostatečného počtu jazykových příruček (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny). Průběžně je doplňován fond odborné i umělecké literatury, a to zejména o tituly doporučené četby, které jsou převážně využívány v rámci vyučovacích hodin čtení a literární výchovy. Vnitřní vybavení učebny anglického jazyka umožňuje účinnou aplikaci učebních postupů založených na názornosti, imitaci a tvořivých činnostech. Při vyšším počtu žáků ve skupině však neumožňuje aplikovat hry spojené s pohybem.

Materiální zajištění výuky ostatních kontrolovaných předmětů umožňuje realizovat výchovně-vzdělávací cíle. Žáci používají schválené učebnice, na odpovídající úrovni je zabezpečení didaktickou technikou, k dispozici jsou převážně starší, funkční pomůcky.

Součástí areálu školy je prostorná a vhodně vybavená tělocvična, kterou využívají žáci, rodiče a organizace celodenně. Škola poskytuje pro ZUŠ Hranice, v odpoledních hodinách žáci využívají školní hřiště na kopanou, volejbal, nohejbal a tenis. Nové asfaltové hřiště rozšiřuje možnosti o jízdu na kole, kolečkových bruslích, skateboardu, v zimním období bruslení.

Mateřská škola a školní družina využívají pro svou činnost téměř nevyhovující prostory ve staré školní budově. Ve školní družině je značně opotřeбенý nábytek, vybavení sportovním náčiním, stavebnicemi a hračkami má běžnou úroveň, nadstandardní je vybavení počítači s vhodnými programy a stoly na stolní tenis.

V mateřské škole se od poslední inspekce zhoršily materiálně-technické podmínky. Pohybové aktivity dětí jsou omezovány na nejnižší možnou míru vzhledem k narušené statické podlahy v celém podlaží. Pro tělovýchovné činnosti nabídl ředitel tělocvičnu základní školy, tuto možnost však dosud učitelky s dětmi nevyužily. V areálu školy je rozlehlá zahrada, která je účelně dovybavována (dřevěné průlezky, pískoviště). V místnostech pro denní pobyt dětí není dostatek intimních herních koutů pro skupinové námětové hry nebo pro individuální relaxaci, nábytek je stejně jako ve školní družině silně opotřebovaný. Část didaktického materiálu je vhodně uložena v dosahu dětí v přenosných boxech. Estetika a podnětnost prostředí byla průměrná. Vybavení učebními pomůckami, hračkami, tělovýchovným nářadím a náčiním i audiovizuální technikou je na velmi dobré úrovni a je inovováno v souladu se současnými trendy předškolního vzdělávání. Dětská literatura je dostatečně doplňována, minimálně jsou dokupovány odborné a metodické publikace určené vyučujícím.

Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je koncepční, pořizování nových učebních pomůcek je realizováno na základě požadavků metodických orgánů nebo

jednotlivých učitelů. Systematickou spoluprací se zřizovatelem se zlepšuje stav budov a jejich zařízení.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti mají rozdílnou úroveň. V rekonstruované budově, kde probíhá převážná část výuky, jsou velmi dobré, v budově určené k rekonstrukci, ve které probíhá výchovně-vzdělávací činnost školní družiny a mateřské školy jsou vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

- Výuka v základní škole se řídí platnými učebními dokumenty, učební plán zvoleného vzdělávacího programu Základní škola je dodržen. V době konání inspekce byly učební osnovy sledovaných předmětů s výjimkou českého jazyka ve 3. ročníku dodržovány. Individuální vzdělávací programy pro žáky ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány v souladu s metodickým pokynem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ke vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení nebo chování. Školní vzdělávací program zpracovaný vedoucí učitelkou MŠ má platnost do roku 2005. Stanovené záměry rámcově korespondují se současnými trendy předškolního vzdělávání. Některé části tohoto materiálu však byly přejaty z předcházejícího období a neodpovídají stávajícím podmínkám. Pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami nebyl k dispozici individuální vzdělávací program. Tvorba třídních programů je ve fázi hledání cest a prostředků. Kontrolovaná dokumentace většinou průkazně zachycuje ve sledovaných předmětech, mateřské škole a školní družině průběh vzdělávání a výchovy.

Výuka probíhá podle učebních dokumentů zvoleného vzdělávacího programu, dílčí nedostatky byla zjištěna v plnění učebních osnov v českém jazyku ve 3. ročníku. Výchovně-vzdělávací program MŠ je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

- Vedení školy vytvořilo systém kontroly dodržování učebních osnov v ZŠ (tvorba časově tematických plánů učiva, hospitační činnost, kompetence vedoucích metodických orgánů, kontrola dokumentace třídního učitele). Vzhledem k nedostatkům zjištěným v oblasti plánování a realizace učiva ve školním roce 2003/2004 však není dostatečně účinný. V nově vytvořeném školním vzdělávacím programu MŠ nejsou ještě zřetelně vymezeny principy a nástroje pedagogické evaluace. Kontrola naplňování vzdělávacího programu je realizována pouze částečně prostřednictvím hospitací vedoucí učitelky.

Systém kontroly naplňování učebních osnov a výchovně-vzdělávacích programů MŠ není dostatečně účinný.

- Organizace a řízení výchovně-vzdělávacího procesu v ZŠ (počty hodin v jednom dni, v jednom sledu, délky přestávek) není v souladu s platnou právní normou. Z důvodu nevhodného autobusového spojení pro přespolní žáky byly přestávky zkráceny na 5 minut, přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na 55 minut. I přes jednání ředitele školy s firmou zajišťující dopravu se nepodařilo prosadit změny. Na základě žádosti o povolení výjimky vyslovilo MŠMT souhlas s odlišnou organizací vyučovacího dne při důsledném respektování psychohygienických zásad výuky. V průběhu hospitační činnosti však bylo zjištěno, že většinou nebylo respektováno doporučení MŠMT na častější zařazování tělovýchovných chvil do výuky. Skladba rozvrhu hodin respektuje obecné didaktické a psychohygienické zásady. Školní řád obsahuje doporučená ustanovení, nechybí práva žáků a rodičů. Přenos informací

k zákonným zástupcům je zajištěn standardním způsobem (žakovské knížky, třídní schůzky, konzultace, osobní jednání, vývěsky apod.), k dispozici jsou aktualizované webové stránky školy. Zpětnovazební informace získává vedení školy zejména účastí na jednáních rodičovského sdružení. Kvalitní je informační systém vůči žákům, schránku důvěry využívají dle sdělení ředitele školy minimálně. K vytvoření žakovské samosprávy, jejíž existenci umožňuje školní řád, škola zatím nevytvořila vhodné podmínky. Programové činnosti v MŠ vyučující převážně přizpůsobují vývojovým, poznávacím, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku. Z hlediska psychohygieny byla v průběhu inspekce dodržována délka činností a jejich vhodné střídání, byly respektovány intervaly podávání stravy. Pitný režim je zaveden, není však dětmi dostatečně využíván a v průběhu dne vyučujícími podněcován. Pro děti s nižší potřebou spánku není nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku. Odpolední odpočinek dětí je negativně ovlivněn hlučnou činností školní družiny umístěné v přízemí téže budovy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy je i přes dílčí nedostatky funkční, v mateřské škole převážně odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

- Práce výchovné poradkyně je plánovitá, navazuje na záměry v práci školy. Zajišťuje metodickou a informační činnost v oblasti profesionální orientace žáků, v oblasti péče o žáky se specifickými poruchami učení a chování, poradenskou a metodickou činnost ve směru k pedagogům, k žákům a jejich zákonným zástupcům, součinnost s vedením školy při kontrole a prevenci v rámci svých kompetencí a spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Vede evidenci integrovaných žáků. Se službami výchovného poradenství jsou seznámeni na třídních schůzkách rodiče žáků. Škola má vypracovaný minimální preventivní program prevence sociálně patologických jevů, jehož garantem a koordinátorem je školní metodička prevence. Její práce je systematická a koncepční. Pozitivem je zařazení učiva o volbě povolání do výuky občanské a rodinné výchovy a hodnocení plnění aktivit minimálního preventivního programu za školní rok 2002/2003 i první pololetí letošního školního roku.

Výchovné poradenství přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na 1. stupni

Na výuce v 1. – 4. ročníku se ve sledovaných předmětech podílejí čtyři odborně a pedagogicky způsobilí vyučující, což se příznivě projevilo na kvalitě výuky. Český jazyk v 5. ročníku vyučovala nekvalifikovaná vyučující, což kvalitu vzdělávání a výchovy negativně neovlivnilo. Po odborné stránce mělo vedení všech vyučovací jednotek velmi dobrou úroveň. Výukové cíle byly převážně vhodně stanoveny, v několika případech je učitelé příkladně vyvodili společně se žáky a předeslali i průběh stávající výuky. Ve 3. ročníku bylo nevhodně naplánováno a také probíráno učivo nad rámec učebních osnov, což omezilo prostor pro osvojení a upevnění kmenového učiva.

Esteticky zařízené učebny s dostatkem didaktických pomůcek vytvářely, vyjma spoře vybavené učebny páté třídy, příjemné a motivující prostředí.

Frontálně vedená výuka (někdy s vhodně zařazenými prvky činnostního učení) byla většinou účelná, zvolené pracovní tempo odpovídalo možnostem žáků, úspěšnost učení byla zpravidla vysoká. Účinná motivace hrou, soutěží nebo poutavým výkladem byla obvykle součástí většiny vyučovacích jednotek, pouze dva učitelé přiměřenou motivaci nezařazovali. Relaxace žáků byla plánovanou součástí výuky jen v 1. a 2. ročníku, ve vyšších ročnících pro ni nebyl vytvořen dostatečný prostor, což se negativně projevilo poklesem pozornosti žáků v závěru vyučovacích hodin. Většina vyučujících účelně uplatňovala individuální přístup k žákům, v jednom případě však byla část žáků opomíjena.

Výuka českého jazyka vhodně směřovala k rozvíjení schopnosti práce s národním jazykem. Žáci měli dostatečný prostor pro vyjádření svého názoru, jejich verbální projev učitelé nenásilně formovali. Při vyvozování hlásek v 1. ročníku byl efektivně využit dataprojektor, příkladná byla aktualizace a motivace učiva v hodinách čtení. Nedostatečně motivované a aktualizované jazykové vyučování dostatečně žáky neaktivizovalo, nevhodně působilo také užívání nespisovného jazyka některými učiteli.

Výuka matematiky měla převážně velmi dobrou úroveň. Vhodné činnostní učení bylo zařazeno většinou vyučujícími. K pozitivům patřilo především užívání odborně správné terminologie, snaha po diferenciaci úkolů podle schopnosti žáků a individuální přístup k pomalejším žákům. Rezervy spočívaly především v nedůsledné aktualizaci učiva, částečně i v nevhodnosti (vzhledem k věku) užití motivace.

Učiteli se většinou dařilo navodit ve třídách příjemnou pracovní atmosféru umožňující bezproblémovou komunikaci se žáky. Jasně vymezené vztahy mezi dospělými a dětmi přispívaly k plynulosti výuky.

V průběhu sledované výuky byli žáci hodnoceni především slovně. Hodnocení mělo převážně motivační charakter, někdy však nebylo srozumitelně zdůvodněno. Příhodné bylo závěrečné zhodnocení práce napomáhající k upevnění probrané látky, které uplatnila většina vyučujících. Četnost klasifikace zjištěná ze zápisů v žákovských knížkách byla přiměřená, jejím nedostatkem bylo časté nejednoznačné vymezení klasifikované činnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na 1. stupni měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v jazykovém vyučování (anglický jazyk a český jazyk na 2. stupni)

Výuka jazyků je zajištěna učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ i stupeň školy.

Je plánována v souladu se specifickými cíli předmětů. Jednotlivé složky českého jazyka jsou zastoupeny vyváženě, je kladen rovnoměrný důraz na rozvržení obsahu jazykového a literárního učiva. V průběhu inspekce se v různé míře vyskytlo účelné propojení všech složek předmětu. Přístupy k obsahu a organizaci výuky anglického jazyka respektují požadavek komunikativního pojetí vzdělávání s postupným rozšiřováním rozsahu učiva a uplatňováním metod a forem práce, které vyžadují aktivní osvojování gramatického i lexikálního učiva.

Bezprostředně stanovené cíle výuky všech sledovaných předmětů byly přizpůsobeny aktuálním schopnostem třídních kolektivů i jednotlivých žáků.

Použité metody a formy práce podporovaly rozvoj komunikativních dovedností žáků a osvojování principů týmové práce. Vyučovací hodiny anglického jazyka byly důsledně vedeny v příslušném cizím jazyce. Většina žáků prokazovala schopnost uvědomělého používání osvojené slovní zásoby. Přiměřený důraz byl kladen na názornost i práci s různými zdroji informací (včetně jazykových příruček). Frontální řízení výuky ojedinele způsobovalo nedostatečnou koncentraci žáků a úroveň plnění zadaných úkolů. Relaxační prvky nebyly v těchto případech zařazeny.

Úroveň výuky příznivě ovlivnilo promyšlené využití audiovizuální techniky, názorných pomůcek, práce s učebnicemi, pracovními texty i slovníky atd.

Motivačně působilo uplatňování mezipředmětových vztahů, aktualizace učiva, využití výtvarných a literárních prací žáků k výukovým účelům i průběžné slovní hodnocení úspěšných výkonů žáků. Chybělo závěrečné posouzení průběhu vyučovací hodiny a uplatňování prvků sebehodnocení žáků. Interakci a komunikaci příznivě ovlivnilo

promyšlené plánování a příprava výuky, využití efektivních metod a forem práce a akceptování stanovených pravidel.

Hodnocení výsledků učení žáků je zaměřeno nejen na úroveň dosažených vědomostí, ale i na rozvoj komunikativních dovedností a čtenářských kompetencí. V klasifikaci však ke dni inspekce převažovalo známkování získaných vědomostí.

Namátkovou kontrolou bylo zjištěno zohledňování žáků s vývojovými poruchami učení při posuzování výsledků vzdělávání.

Jazykové vyučování mělo celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, fyzice a informatice

Předměty vyučují čtyři učitelé. Všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což mělo pozitivní vliv na odbornost výuky i uplatňované metody práce.

Matematika v 8. ročníku byla navýšena o 1 vyučovací hodinu dle pokynu MŠMT, tím byl vytvořen větší prostor pro opakování a procvičování. Naplánování učiva všech předmětů koresponduje s učebními osnovami, tematické celky na sebe většinou logicky navazují. V matematice je zajištěno průběžné střídání aritmetiky (algebry) a geometrie, laboratorní práce ve fyzice jsou správně prováděny v návaznosti na probírané učivo. Ve volitelném předmětu informatika je důraz vhodně rozložen na část teoretickou i zvládnutí praktických činností. V hospitovaných hodinách byly vzdělávací cíle stanoveny optimálně vzhledem ke schopnostem i aktuální úrovni vědomostí žáků.

Vyučující převážně uplatňovali efektivní metody a formy práce, které umožňovaly žákům aktivní osvojování učiva. V jejich práci převládala cílevědomost a systematickosti. Žákům vytvářeli vhodné podmínky pro rozvoj tvořivosti, samostatnosti, představivosti a logického myšlení. Svě požadavky vhodně rozložili na pamětné zvládnutí učiva a aplikaci teoretických poznatků při řešení úloh, což se výrazně projevilo zejména ve fyzice a informatice. Vhodným členěním vyučovacích hodin, střídáním činností i odpovídajícím pracovním tempem respektovali učitelé psychohygienické zásady výuky. Cílevědomé opakování poskytovalo pedagogům i žákům zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. Při zadávání samostatné práce učitelé většinou respektovali individuální pracovní tempo žáků, slabším nebo pomalejším věnovali potřebnou péči. Občasná skupinová práce rozvíjela u žáků komunikativní a kooperativní techniky učení. Nevhodné bylo ojedinělé zadávání náročnějších úloh bez diferenciaci podle schopností žáků.

Účinná motivace byla patrná zejména ve fyzice a informatice. Zadáváním problémových úloh, praktických činností a úkolů, názorným demonstračním nebo frontálním pokusem, využíváním zkušeností žáků i motivujícím hodnocením zvyšovali učitelé jejich aktivitu a zájem. Účelně byla využívána plocha tabule, učebnice i další materiály s příklady pro samostatnou práci, vhodně byl použit zpětný projektor i další školní pomůcky. Vysoce efektivní byla práce žáků v počítačové učebně s okamžitou zpětnou vazbou a následným vyhodnocením. Převažující slovní hodnocení mělo většinou kladný účinek. K sebehodnocení měli žáci minimální prostor, závěrečné zhodnocení vyučovacích hodin bylo prováděno nepravidelně. Četnost klasifikace za 1. pololetí byla většinou přiměřená.

Ve výuce převažovala klidná pracovní atmosféra, žáci reagovali přirozeně, s učiteli spolupracovali, komunikace byla většinou bezproblémová. Zpravidla měli prostor pro vyslovení a zdůvodnění svého názoru, při řízené diskuzi rozvíjeli své komunikativní dovednosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu a zeměpisu

Učivo je plánovitě rozvrženo do tematických celků, jeho obsah koresponduje s učebními osnovami. Menší pozornost v zeměpisu je věnována probírání učebních okruhů společenské a hospodářské složky krajiny a politické mapě dnešního světa. V přírodopisu 9. ročníku nebyly realizovány a nejsou ani naplánovány laboratorní práce.

Předměty vyučují tři učitelky s požadovanou aprobací, což mělo pozitivní vliv zejména na odbornost výuky.

Hospitované hodiny byly vyučujícími pečlivě připraveny, výběr a množství informací odpovídaly náročnosti učiva a specifickým podmínkám třídy. Převládala účelně řízená frontální činnost s využitím úvodní i průběžné motivace. Ve výuce přírodopisu byly příkladně zařazeny názorniny i živé přírodniny, ve většině hodin zeměpisu žáci systematicky pracovali s nástěnnými mapami, atlasy, slepými mapami a učebnicemi. Učivo bylo vhodně aktualizováno, byly uplatněny příklady z praxe, mezipředmětové vztahy, regionální přístup. Relaxační prvky do sledovaných hodin nebyly zařazeny, což se někdy projevilo na snížení pozornosti žáků.

Vyučující i žáci akceptovali dohodnutá pravidla komunikace a vzájemně se respektovali. Důraz na jazykovou a terminologickou správnost většinou vyučujících přispíval k rozvoji řečových dovedností žáků.

Klasifikace a hodnocení žáků v úvodu i průběhu hodin byly objektivní a zdůvodněné. V hodině přírodopisu bylo vhodně využito sebehodnocení činnosti žáků na příkladu symbiotických a parazitárních vztahů mezi živými organismy.

Celková frekvence známek je dostatečná, zákonní zástupci žáků jsou s výsledky hodnocení průběžně seznamováni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu a přírodopisu byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou ve sledovaných předmětech

K zjišťování výsledků vzdělávání využívá škola zejména vlastní, ale i standardizované evaluační nástroje. Učitelé matematiky a jazyků včetně učitelů 1. stupně pravidelně používají čtvrtletní písemné práce. Výsledky jsou učiteli 2. stupně většinou důsledně analyzovány a přijímána opatření k odstranění nedostatků, na 1. stupni zatím není vytvořen ucelený systém pro objektivní analýzu výsledků vzdělávání. K dalšímu hodnocení jsou získané informace využívány minimálně. Statistické přehledy o výsledcích vzdělávání a výchovy žáků a tříd v jednotlivých předmětech umožňují průběžně sledovat vývoj žáka. Aktuálně jsou připraveny komerční materiály k ověřování úrovně vědomostí žáků 5. – 9. ročníku.

Úspěchy na okresní úrovni dosáhla škola v anglickém jazyce.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny na základě poznatků zjištěných hospitační činností, kontrolou povinné dokumentace a dalších písemností učitelů a žáků, s přihlédnutím k realizaci pojetí zvoleného vzdělávacího programu, personálním a materiálně-technickým podmínkám.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech měly celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Organizace činnosti

Počet přihlášených a zapsaných žáků nepřesahuje limit stanovený právním předpisem, do dvou oddělení bylo zapsáno 25 respektive 26 žáků. Maximální počet 25 žáků denně přítomných v jednom oddělení nebyl překročen. Do druhého oddělení sdružující žáky vyšších ročníků 1. stupně byly vhodně zapsáni i žáci z 2. stupně. Družina zajišťuje pouze odpolední provoz.

Ředitelkou jmenovaná vedoucí vychovatelka se pravidelně zúčastňuje pracovních porad vedení. Vnitřní řád školní družiny postihuje téměř všechny oblasti spojené s provozem ŠD, nedostatečně je ošetřena oblast komunikace se zákonnými zástupci žáků (způsob platby, forma omluvy absence, postup při nevyzvednutí žáka). Celoroční plán práce družiny schválený ředitelkou školy respektuje specifické cíle ŠD, vhodně tematicky vymezuje relaxační a zájmové činnosti žáků, jeho součástí je i plán akcí pro ostatní žáky školy a širší veřejnost. Pedagogická dokumentace je vedena ve stanoveném rozsahu.

Organizace činnosti a výchovně-vzdělávací cíle navazují na vzdělávací program školy.

Průběh vzdělávací a výchovné činnosti

V době konání inspekce odpovídaly činnosti žáků ve ŠD požadavkům pedagogiky volného času. Činnosti relaxační a výchovně vzdělávací byly plánovány vhodně s ohledem na psychohygienu, odchody žáků i jejich aktuální počet. Žáci měli většinou možnost volby mezi činností řízenou nebo samostatnou, pro kterou byl vytvořen dostatečný prostor. Velmi dobře ŠD zorganizovala soutěžní sportovní odpoledne, jehož se účastnili také ostatní žáci školy.

Průběh a výsledky vzdělávací a výchovné činnosti měly velmi dobrou úroveň.

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Kvalitu sledovaných výchovně-vzdělávacích činností pozitivně ovlivnila především odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících a dlouholetá praxe. V menší míře uplatňovaly poznatky získané dalším sebevzděláváním.

Spontánní a řízené činnosti

Aktuální příprava vyučujících byla zaměřena především na tradiční plnění úkolů jednotlivých výchovných složek. Učitelky volily jednak tradiční organizaci činností (ranní hry, cvičení, řízená činnost), zaznamenáno však bylo i jejich vhodné prolínání. V obou případech děti využívaly možnosti výběru dle vlastního uvážení. Spontánní činnosti byly zčásti negativně ovlivněny menší podnětností prostředí. Děti při hrách využívaly celé místnosti, vybíraly si samostatně kamarády i materiál k činnostem, přirozeně a vstřícně komunikovaly, uplatňovaly své zkušenosti, představivost a fantazii. Učitelky velmi dobře využívaly herní situace pro osobnostní a sociální rozvoj dětí.

V řízených činnostech převažovaly tradiční formy a metody předškolního vzdělávání pouze se zařazením aktivizačních prvků. Motivace všech činností navazovala na zkušenosti dětí, byla převážně účinná. Pohybové aktivity měly spíše relaxační charakter, zvláště starším dětem chyběla přiměřená fyzická zátěž. V pracovních činnostech bylo akcentováno dodržování daných postupů na

úkor rozvoje představivosti a fantazie. Hudební činnosti probíhaly v příjemné atmosféře, drobné metodické chyby byly zaznamenány zejména v oblasti hlasové hygieny.

Spontánní činnosti byly velmi dobré, řízené činnosti měly dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Vzhledem ke špatné statice podlah jsou řízené tělovýchovné činnosti realizovány spíše formou hudebně-pohybových chvil. Děti tak mají méně příležitosti k systematickému vytváření správných pohybových dovedností a návyků. Tato skutečnost je částečně kompenzována větším důrazem na spontánní pohybové aktivity při pobytu venku. Účinným doplňkem je rovněž organizování předplaveckého výcviku. Jemná motorika ruky byla procvičována při manipulačních hrách, výtvarných i pracovních činnostech.

Sebeobslužné dovednosti přítomných dětí byly velmi dobré, během dne měly dostatek příležitostí pro jejich procvičování a upevňování.

Vzájemná komunikace mezi dětmi i dospělými byla přirozená a vstřícná. Jazykové dovednosti dětí jsou sledovány ve spolupráci s logopedkou.

Učitelky podporují tvořivost dětí převážně pomocí tradičních metod pedagogického působení.

Výsledky dětské tvorby jsou uplatňovány při výzdobě interiéru zařízení, své dovednosti prezentují na veřejných vystoupeních.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti měly celkově velmi dobrou úroveň.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekční činnosti byl v základní škole sledován způsob aplikace Metodického pokynu MŠMT čj. 31172/2002-22 k realizaci rozvojového programu Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny.

Vedení školy realizovalo tento pokyn formou zvýšení hodinové dotace povinného předmětu, proto nelze navýšenou hodinu přesně identifikovat. V 8. ročníku byla posílena o 1 vyučovací hodinu dotace matematiky, v 9. ročníku českého jazyka. Výuka těchto předmětů je zajištěna plně aprobovanými učiteli. Učivo je naplánováno v návaznosti na učební osnovy, žáci nejsou přetěžováni rozšiřujícím učivem. Navýšená časová dotace předmětů je využívána zejména na rozvolnění učiva a vytvoření prostoru pro jeho procvičení a upevnění. Organizace výuky, metody a formy práce v těchto předmětech jsou popsány v kapitole Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy.

Rozšíření učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny bylo provedeno v souladu s příslušným metodickým pokynem MŠMT.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 17 111/03-21 ze dne 30. 4. 2003 se neshodují s údaji uvedenými ve Zřizovací listině vydané Obcí Běloutín usnesením zastupitelstva ze dne 29. listopadu 2002.
- Škola vytváří žákům velmi dobré podmínky pro rozvoj jejich potřeb a zájmů pestrou nabídkou zájmových útvarů a nepovinných předmětů, tím aktivně přispívá k prevenci sociálně patologických jevů. Pozitivem je kvalitní spolupráce se ZUŠ Hranice, která má ve škole elokované pracoviště. Nabízí zejména výuku hry na klavír, hoboje, příčnou a zobcovou flétnu a hudební nauku.
- Mateřská škola zajišťuje další aktivity pro děti a rodičovskou veřejnost (logopedická péče, besídky, kulturní a společenské akce, předplavecký výcvik, výtvarné a sportovní soutěže apod.), zapojuje se do akcí pořádaných v obci.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Běloutín vydaná obcí Běloutín dne 29. listopadu 2002
2. Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke školnímu roku 2003/2004: Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 17 111/03-21 ze dne 30. 4. 2003, třídní knihy, třídní výkazy a namátkově vybrané katalogové listy žáků, rozvrh hodin, školní řád, vnitřní řád školní družiny, záznamy z pedagogické rady, osobní dokumentace žáků s postižením, personální dokumentace všech pedagogických pracovníků - doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání; protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
4. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 ke dni 30. září 2003
5. Dokumentace ředitele školy: Plán práce na školní rok 2003/2004, Strategický plán rozvoje školy, Plán kontrolní činnosti na školní rok 2002/2003 a 2003/2004, hospitační záznamy a zápisy z kontroly vedení pedagogické dokumentace za školní rok 2002/2003 a 2003/2004, plány činnosti a zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004, Vnitřní platový předpis ze dne 1. ledna 2004, Organizační řád ze dne 1. ledna 2003, Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky ze dne 7. ledna 2003, Klasifikační řád ze dne 3. února 2003, Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 11. září 2003, Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2003/2004, Plán činnosti metodika prevence sociálně patologických jevů ve školním roce 2003/2004, Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004, přehledy klasifikace za třídy a předměty ve školním roce 2003/2004
6. Dokumentace školní družiny ve školním roce 2003/2004 - celoroční plán školní družiny při ZŠ Běloutín, přehled výchovně-vzdělávací práce, docházkový sešit I. a II. oddělení, zápisové lístky, namátkově vybrané týdenní plány
7. Individuální vzdělávací programy žáků VI. A (číslo v třídním výkazu 3, 5 a 11) a VII. třídy (číslo v TV 1, 2, 8)
8. Učební plán školy ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
9. Časově tematické plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2003/2004

10. Pololetní písemné práce z matematiky žáků 5. – 9. ročníku, protokoly z laboratorních prací ve fyzice za 1. pololetí v 6. - 8. ročníku, namátkově vybrané písemné práce žáků 1. stupně z českého jazyka a matematiky, namátkově vybrané písemné práce z českého jazyka, diktáty vybraných žáků 2. stupně ve školním roce 2003/2004;
11. Namátkový výběr sešitů, pracovních sešitů, žákovských knížek a deníčků žáků kontrolovaných tříd, školní časopis „PSÍ AU“
12. Podkladová inspekční dokumentace
13. Školní vzdělávací program mateřské školy v Bělotině na školní roky 2003 – 2005
14. Třídní programy - školní rok 2003/2004
15. Přehledy docházky dětí, přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004
16. Evidenční listy dětí, záznamy o dětech - školní rok 2003/2004
17. Organizace a provoz mateřské školy ze dne 1. 1. 2003
18. Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky mateřské školy ze dne 6. 1. 2003
19. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v mateřské škole ze dne 1. 1. 2003

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou příznivé, systematickým plánováním v oblasti lidských zdrojů se daří zabezpečovat výuku v souladu s požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost pedagogických pracovníků, vhodně bylo řešeno i další vzdělávání učitelů v oblasti výchovného poradenství, prevence sociálně patologických jevů a práce s výpočetní technikou. S výjimkou dvou učitelů ZŠ a jedné vychovatelky ŠD splňují všichni kvalifikační předpoklady. Personální podmínky v MŠ umožňují realizovat koncepční záměry. Nedaří se však plně realizovat naplánovanou účast učitelek na vzdělávacích akcích, vyučující tak nemají dostatek informací týkajících se současných trendů v předškolním vzdělávání. Systém řízení právního subjektu je zpravidla založen na promyšlených postupech. Používané kontrolní mechanismy jsou v ZŠ převážně funkční. Neúčinně působí jen ve výjimečných případech na 1. stupni. Chybí jejich promyšlená aplikace v MŠ za účelem zkvalitňování rámcového vzdělávacího programu. Existující metodické orgány se podílejí na zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu, nejsou důsledně využívány ke zpětnovazebním účelům a systematické vnitřní evaluaci.

Materiálně-technické zázemí má rozdílnou úroveň. Ve staré budově určené k rekonstrukci se podmínky od poslední inspekce (MŠ) v roce 2001 zhoršily, nábytek není v potřebné míře inovován. Vybavení herním a didaktickým materiálem i tělovýchovným náradím a náčiním je však na velmi dobré úrovni. Obdobná situace je i ve školní družině, nadstandardní je vybavení počítači s vhodnými programy. Podnětné, účelně a esteticky upravené prostředí je v rekonstruované budově. Celkové vybavení (učebnice, pomůcky, didaktická technika) umožňuje realizaci výchovně-vzdělávacích cílů. Velmi dobré podmínky jsou vytvořeny pro jazykové vyučování a informatiku. Materiálně-technické zázemí je účelně využíváno i veřejností.

Výchovně-vzdělávací činnost se řídí platnými učebními dokumenty. Učební plán ZŠ je dodržen, s výjimkou 3. ročníku (český jazyk), kde bylo zařazováno učivo nad rámec osnov, byly ve sledovaných předmětech učební osnovy plněny. Rozšíření vzdělávacího programu základní školy o 2 vyučovací hodiny bylo provedeno v souladu s příslušným pokynem MŠMT.

Sledovaná výuka měla celkově velmi dobrou úroveň, v kvalitě práce jednotlivých vyučujících nebyly zjištěny výrazné rozdíly.

Organizace výuky nevhodná pro 1. stupeň byla užita jen výjimečně. Příznivě byly rozvíjeny žákovské komunikativní dovednosti a uplatňovány principy individuálního přístupu. Rezervy se objevily v aktualizaci učiva a v plánování výuky.

Na 2. stupni byly používány metody a formy práce vedoucí k aktivnímu osvojování učiva. Kladem byla názornost výuky, vytváření komunikativního prostředí, snaha o motivaci a aktualizaci učiva, rozvoj tvořivosti a logického myšlení. Menší pozornost byla věnována systematickému hodnocení, vytváření podmínek pro sebehodnocení, nedůsledně byly zařazovány činnosti vedoucí k relaxaci a aplikaci psychohygienických zásad výuky.

Sledované řízené činnosti MŠ měly dobrou úroveň, vhodnější organizaci a formy práce využívaly pedagogické pracovnice ve spontánních činnostech.

Činnost školní družiny vhodně navazuje a rozvíjí zvolený vzdělávací program školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.
Členové týmu	Mgr. Jiří Filip	Filip Jiří v. r.
	Mgr. Tomáš Král	T. Král v. r.
	Mgr. Miroslava Rajhelová	M. Rajhelová v. r.
	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.

Kontrolní pracovníci:

Miroslava Klčová, Anna Kouřilová, Sylva Procházková

V Přerově dne 26. března 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 3. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Tomáš Navrátil, ředitel školy	Tomáš Navrátil v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jasínkova 5, 750 02 Přerov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – OŠMT, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc	2004-04-27	m4-1021/04-11071
Zřizovatel: Obec Bělotín, 753 64 Bělotín 151	2004-04-27	m4-1021/04-11071

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.